

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

**Visionary Leadership of School Administrators under Kanchanaburi
Primary Educational Service Area Office 1**

แววดาว มะหามิตร¹ ทรงยศ แก้วมงคล² พรธิวา พรมน้ำฉ่ำ³

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต/สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ,

vawdao.maha@northbkk.ac.th

²อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต/สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ,

Songyos.ka@northbkk.ac.th

³อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต/สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ,

Porntiwa.po@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซ์และมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 310 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามขนาดของโรงเรียน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1 มีค่าความเชื่อมั่น .891 และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูล คือผู้จบการศึกษาปริญญาโทบริหารการศึกษา 5 ปี จำนวน 5 คน และเลือกแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับตัวแปรเพศ และระดับการศึกษา และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วย การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ใช้ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อยู่ในระดับ มาก โดยภาพรวม และเมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า

ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก 4 ด้านสำคัญ ได้แก่ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน พบว่า มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารได้รับการหล่อหลอมสมรรถนะผ่านกระบวนการพัฒนาวิชาชีพและมาตรฐานตำแหน่งที่เป็นระบบเดียวกันจากหน่วยงานต้นสังกัด ประกอบกับการเข้าถึงนวัตกรรมทางการบริหารในยุคดิจิทัลที่เท่าเทียมกัน ทำให้การแสดงออกด้านวิสัยทัศน์มุ่งเน้นไปที่เป้าหมายของสถานศึกษามากกว่าปัจจัยส่วนบุคคล3)แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ประกอบด้วย 4 ด้านสำคัญ ได้แก่ 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ 2) ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ 3) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และ 4) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งทั้ง 4 ด้านต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับบริบทการบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบัน เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน

คำหลัก: ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์, ผู้บริหารสถานศึกษา, กาญจนบุรีเขต 1

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the visionary leadership of school administrators; 2) to compare their visionary leadership based on personal factors, including gender, age, educational level, and work experience; and 3) to identify guidelines for developing the visionary leadership of school administrators under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 310 school administrators and teachers, determined using the Krejcie & Morgan table and selected through stratified random sampling based on school size, followed by simple random sampling. Research instruments included a 5-point Likert scale questionnaire with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) between 0.60 and 1.00 and a reliability of .891, and semi-structured interviews. The qualitative study involved 5 key informants, selected through purposive sampling, who held a master's degree in educational administration. Quantitative data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. Hypotheses were tested using t-test and F-test (One-way ANOVA). Qualitative data were analyzed using content analysis.

The research findings were as follows 1) The visionary leadership of school administrators was overall at a high level. When considering each aspect, all four areas were also

at a high level, ranked by mean as follows: Vision. 2) Comparisons of visionary leadership based on gender, age, educational level, and work experience showed no significant differences at the .05 level in either the overall or individual aspects, which did not support the research hypothesis. This might be due to the fact that administrators have been cultivated with competencies through consistent professional development and position standards provided by the parent organization. Additionally, equal access to administrative innovations in the digital age has led to vision expressions that focus more on institutional goals than individual factors. 3. Development guidelines for visionary leadership comprised four key areas. 1) Vision Creation, 2) Vision Dissemination, 3) Vision Implementation, and 4) Being a Good Role Model. All four areas must be implemented systematically and in line with the current educational management context to lead educational institutions toward sustainable success.

Keywords: Visionary Leadership, School Administrators, Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน ทั้งทาง เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อระบบการจัดการศึกษาในประเทศไทย ปัจจุบันระบบการศึกษาไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการถ่ายทอดความรู้เชิงวิชาการเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต ทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งการจะทำให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยผู้นำทางการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถคาดการณ์อนาคต วางทิศทางการพัฒนา และสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรร่วมกันพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน การมีผู้นำที่มีศักยภาพและมีวิสัยทัศน์จะช่วยให้โรงเรียนสามารถพัฒนาได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน ลิธวูดและยันซี (Leithwood & Jantzi, 2006) โดยเฉพาะในยุคที่การศึกษาเผชิญกับความไม่แน่นอนสูง การมี “ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์” จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำพาองค์กรไปสู่อนาคตได้อย่างมั่นคงและมีเป้าหมายที่ชัดเจน

สำหรับสถานศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี โดยเฉพาะในเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ซึ่งมีโรงเรียนทั้งขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีสภาพความยาก ลำบาก ด้านทรัพยากร และสภาพพื้นที่ ห่างไกลความเจริญแตกต่างกัน ขาดแคลนครู บุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมี

ผู้บริหารต้องเผชิญกับบริบทด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก โอกาสและอุปสรรค ที่มีความแตกต่างกัน อีกทั้งความรู้ ความสามารถ ความถนัด ทักษะคติ และประสบการณ์ชีวิตแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ทำให้เกิดปัญหาในการทำงานร่วมกัน การใช้ชีวิตร่วมกัน การปฏิบัติตามกฎระเบียบ กฎหมายของสังคมที่จะทำให้องค์กรพัฒนาและได้รับการยอมรับจากสังคม ดังนั้น การมีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงยิ่งสำคัญ เพราะช่วยให้สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่งได้ อีกทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากร ในสถานศึกษาและความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ นอกจากนี้วิสัยทัศน์ทางการศึกษาของประเทศไทยที่มุ่งเน้น “การพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม และมีความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) ก็เป็นอีกหนึ่งแนวทางสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องยึดถือและนำมาปรับใช้ในการบริหารงานอย่างมีทิศทาง การมีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถถ่ายทอดนโยบายดังกล่าวลงสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากรอย่างเต็มใจและมีประสิทธิภาพทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์จริงในระดับผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษายังเผชิญกับข้อจำกัดหลายประการ เช่น วุฒิกวาระด้านต่าง ๆ และความแตกต่างระหว่างบุคคล การขาดการอบรมพัฒนาผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงของนโยบายทางการศึกษาที่รวดเร็ว รวมถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณและบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งอาจทำให้ผู้บริหารไม่สามารถนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น การศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จึงมีความจำเป็น เพื่อให้ทราบถึงระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในมิติต่าง ๆ และนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของผู้บริหารต่อไป ผลการศึกษาดังกล่าวยังสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการวางแผนอบรมพัฒนา และประเมินสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม รวมถึงเป็นแนวทางในการเสริมสร้างผู้นำรุ่นใหม่ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถขับเคลื่อนการศึกษาในพื้นที่กาญจนบุรีให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต

วัตถุประสงค์

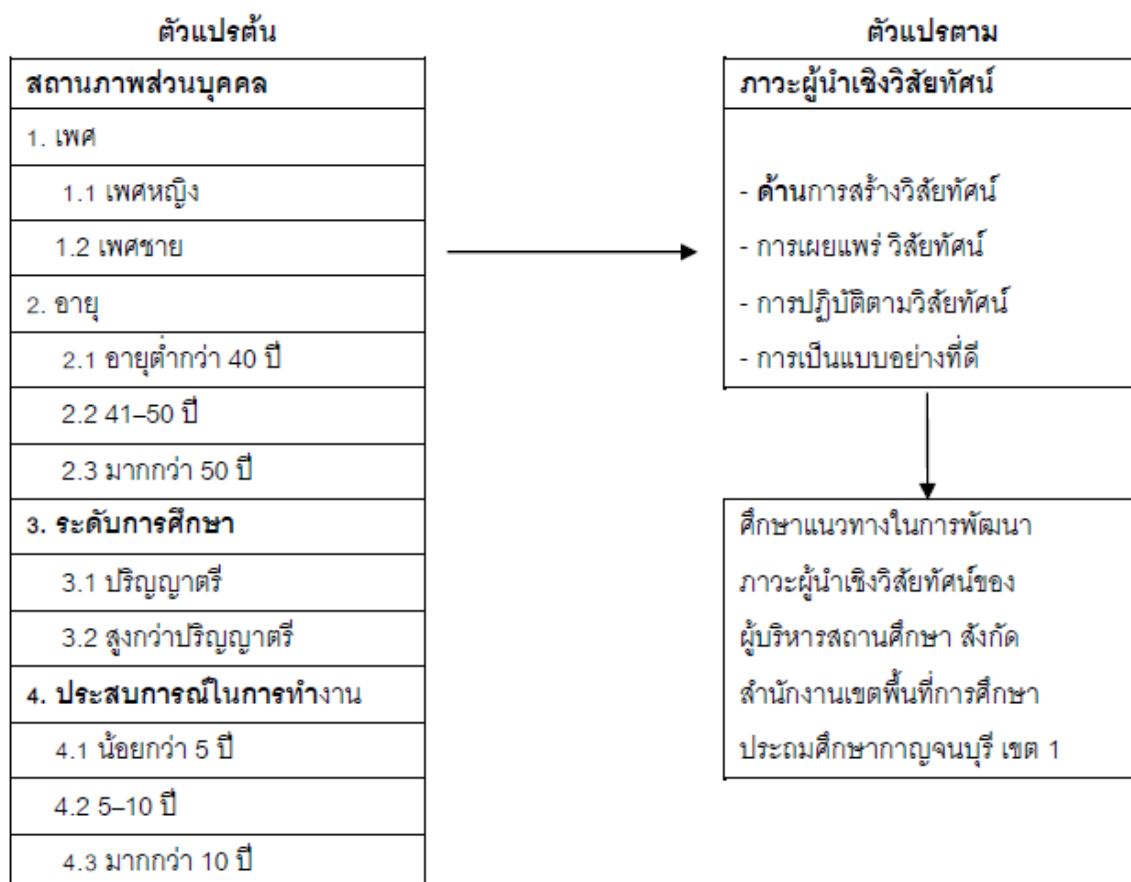
1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น
2. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาตนเอง ให้ประสบผลสำเร็จในการประกอบวิชาชีพผู้บริหาร
3. ผู้สนใจสามารถนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานในการต่อยอดงานวิจัยด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์และการบริหารการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

กรอบแนวคิด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดโดยประยุกต์ใช้แนวคิดเชิงทฤษฎีจาก แซสกิน (Sashkin. 1988), ร็อค (Rock. 2009), ไพทูร์ย สินลาร์ตัน (2553) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

สมมติฐาน

ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2568 รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,550 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 310 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 31 คนและครู 279 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามขนาดของโรงเรียน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย และกลุ่มตัวอย่างวิจัยเชิงคุณภาพ 5 คน จบการศึกษาระดับปริญญาโทบริหารการศึกษา 5 ปี และเลือกแบบเจาะจง ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่ วิสัยทัศน์ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 4) การเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นและผ่านการพัฒนา แก้ไขแล้ว ซึ่งมีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1 มีค่าความเชื่อมั่น .891 จัดส่งแบบสอบถามเพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 100 โรงเรียน เพื่อแจกแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในแต่ละโรงเรียนตามขนาดกลุ่มตัวอย่าง ติดตามเก็บแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามคืนมา ครบ 310 ฉบับ ครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดคิดเป็นค่า ร้อยละ 100 และผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โดยสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร วิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยการจดบันทึกและบันทึกเสียง ตรวจสอบข้อมูลด้วยตนเอง นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาและแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร มาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยศึกษาองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ 2) ด้านการเผยแพร่ วิสัยทัศน์ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 4) การเป็นแบบอย่างที่ดี ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ย การทดสอบค่าที ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ปรากฏดังนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม (n=310)

ที่	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)	แปลผล	ลำดับที่
1	ด้านการสร้างวิสัยทัศน์	3.64	.35	มาก	3
2	ด้านการเผยแพร่ วิสัยทัศน์	3.65	.33	มาก	1
3	ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	3.65	.34	มาก	2
4	ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	3.64	.35	มาก	4
ผลรวม		3.65	.26	มาก	

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = .26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = .33) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = .34) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = .35) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = .35)

ตาราง 2 ผลการทดสอบค่าที (t-test) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ (n=310)

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ				t	Sig.
	ชาย n = 151		หญิง n = 159			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์	3.66	.35	3.63	.35	.748	.227
ด้านการเผยแพร่ วิสัยทัศน์	3.62	.33	3.68	.34	.749	.082
ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	3.65	.32	3.65	.36	-1.397	.458
ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	3.65	.34	3.63	.36	-1.398	.310
รวม	3.65	.25	3.65	.27	.002	.499

P < .05

จากตาราง 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 ผลการทดสอบค่าที (t-test) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา (n=310)

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	Sig.
	ปริญญาตรี n = 169		สูงกว่าปริญญาตรี n = 141			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์	3.64	.36	3.65	.34	.448	.328
ด้านการเผยแพร่ วิสัยทัศน์	3.66	.34	3.65	.34	.300	.382
ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	3.64	.34	3.66	.34	.552	.291
ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	3.63	.35	3.65	.34	.486	.314
รวม	3.64	.27	3.65	.26	.393	.314

จากตาราง 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามช่วงอายุ (n=310)

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	.22	2	.11	.896	.409
	ภายในกลุ่ม	38.44	307	.12		
	รวม	38.66	309			
ด้านการเผยแพร่ วิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	.42	2	.21	1.865	.157
	ภายในกลุ่ม	35.23	307	.11		
	รวม	35.65	309			
ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	.54	2	.27	2.281	.104
	ภายในกลุ่ม	36.62	307	.11		
	รวม	37.16	309			
ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	.05	2	.02	.232	.793
	ภายในกลุ่ม	38.19	307	.12		
	รวม	38.25	309			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.05	2	.02	.404	.668
	ภายในกลุ่ม	21.87	307	.07		
	รวม	21.93	309			

จากตาราง 4 พบว่า ผลวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามช่วงอายุ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way Anova) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน (n=310)

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	t	p
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	.14	2	.07	.583	.559
	ภายในกลุ่ม	38.52	307	.12		
	รวม	38.66	309			
ด้านการเผยแพร่ วิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	.57	2	.28	2.532	.081
	ภายในกลุ่ม	35.07	307	.11		
	รวม	35.65	309			
ด้านการปฏิบัติตาม วิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	.47	2	.23	1.975	.141
	ภายในกลุ่ม	36.69	307	.12		
	รวม	37.16	309			
ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	.41	2	.20	1.675	.189
	ภายในกลุ่ม	37.83	307	.12		
	รวม	38.25	309			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.32	2	.16	2.302	.102
	ภายในกลุ่ม	21.61	307	.07		
	รวม	21.93	309			

จากตาราง 5 พบว่า ผลวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร
 สถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 กาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = .26) เมื่อพิจารณา
 ผลเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3
 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = .33) ลำดับถัดมา

คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = .34) และด้านการสร้างวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = .35) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = .35)

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ช่วงอายุ และประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 4 ด้านสำคัญ ได้แก่ 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ 2) ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ 3) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และ 4) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ดังนั้นจึงสามารถสะท้อนได้ว่าการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงกับบริบทการบริหารสถานศึกษาอย่างแท้จริง

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) ประเด็นนี้สามารถอภิปรายผลได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดดังกล่าว มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีเป้าหมาย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเสริมสร้างทักษะภาวะผู้นำยุคใหม่และการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา และขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรัญญา ประสิทธิ์ผล (2563) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เช่นกัน และชี้ให้เห็นว่าการที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนจะส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มประสิทธิผลของโรงเรียนและการยอมรับของชุมชน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ลำดับถัดมา คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยขออภิปรายดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ พบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการสื่อสารและถ่ายทอดวิสัยทัศน์ให้ครูและบุคลากรรับรู้และเข้าใจได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการและผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจำเป็นต้องใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเข้าใจร่วมกัน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ แซสกิน (Sashkin, 1988) ที่กล่าวว่า ผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ต้องสามารถสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ตามเห็นคุณค่าและพร้อมขับเคลื่อนองค์กรไปในทิศทางเดียวกัน

1.2 ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติจริงผ่านแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากระบบการบริหารงานของสถานศึกษาที่เน้นการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี โดยเชื่อมโยงกับนโยบายและเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ลีธวูดและรีล Leithwood and Riehl (2003) ที่ระบุว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์จะเกิดผลอย่างแท้จริงเมื่อผู้นำสามารถแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

1.3 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ในการบริหารงานและการได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องผ่านการอบรมและการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Nanus (1992) ที่กล่าวว่า ผู้นำที่มีประสิทธิภาพต้องสามารถสร้างวิสัยทัศน์ร่วมที่สะท้อนอนาคตที่พึงประสงค์ขององค์กร

1.4 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทความเป็นผู้นำผ่านการปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบ ยึดมั่นในวิสัยทัศน์ และมีความสม่ำเสมอในการบริหารงาน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรและต้นแบบทางพฤติกรรมแก่ครูและบุคลากร ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังกรบัวศรี (2561) ที่พบว่า ผู้บริหารที่แสดงความสอดคล้องระหว่างคำพูดและการปฏิบัติจะสร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาแก่บุคลากรในสถานศึกษา

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันดังกล่าว มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากบริบทการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ภายใต้กรอบนโยบาย มาตรฐาน และ

แนวทางการบริหารของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดบทบาท หน้าที่และสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน ส่งผลให้ผู้บริหารทุกคนต้องปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะใกล้เคียงกัน แม้จะมีความแตกต่างด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา หรือประสบการณ์ในการบริหารงานก็ตาม ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะด้านภาวะผู้นำผ่านการอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวคิดและการปฏิบัติด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ส่งผลให้ความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวาณิช (2560) ที่ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับภาวะผู้นำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยให้เหตุผลว่า ระบบการบริหารและการพัฒนาผู้บริหารภายใต้กรอบนโยบายเดียวกัน ส่งผลให้พฤติกรรมภาวะผู้นำมีความสอดคล้องกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย วงศ์คำจันทร์ (2562) ซึ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และพบว่า ประสบการณ์ในการบริหารงานที่แตกต่างกัน ไม่ส่งผลต่อระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอธิบายว่า การปฏิบัติงานของผู้บริหารอยู่ภายใต้บทบาทหน้าที่และความคาดหวังขององค์กรเดียวกันอีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย บุญประเสริฐ (2559) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำในด้านการสร้างวิสัยทัศน์ การสื่อสารวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารสถานศึกษาภายใต้ระบบราชการและโครงสร้างการกำกับดูแลเดียวกัน ส่งผลให้รูปแบบการแสดงภาวะผู้นำเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ประกอบด้วย 4 ด้านสำคัญ ได้แก่ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุด โดยผู้บริหารต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์บริบท สภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายในอนาคตของสถานศึกษาให้ชัดเจนและท้าทาย ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ เมื่อมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนแล้ว ผู้บริหารต้องมีทักษะในการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดแนวคิดและเป้าหมายเหล่านั้นไปยังครู บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันและเกิดเป็น "วิสัยทัศน์ร่วม" ขององค์กร ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ เป็นการนำแผนงานหรือวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ผ่านการวางแผนกลยุทธ์ การจัดสรรทรัพยากร และการบริหารจัดการโครงการต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินไปตามทิศทางที่กำหนดไว้และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารต้องแสดงออกถึงพฤติกรรมที่สะท้อนถึงค่านิยมและวิสัยทัศน์ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น แรงบันดาลใจ และแรงจูงใจให้บุคลากร

ดำเนินตามแนวทางเดียวกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงกับบริบทการบริหารสถานศึกษาอย่างแท้จริง เมื่อพิจารณา รายด้าน ผู้วิจัยขออภิปรายดังต่อไปนี้

3.1 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ บริบทของโรงเรียนอย่างรอบด้าน และเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดและทบทวน วิสัยทัศน์ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการที่วิสัยทัศน์ซึ่งเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมจะช่วยสร้างความรู้สึก เป็นเจ้าของร่วมกัน และทำให้บุคลากรเกิดความผูกพันต่อเป้าหมายขององค์กร ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้อง กับงานวิจัยของ อุทัย บุญประเสริฐ (2559) ที่พบว่า การสร้างวิสัยทัศน์โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของ บุคลากรและการคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา จะส่งผลให้การบริหารงานมีทิศทางที่ชัดเจนและสามารถ ขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและเปิดโอกาสให้เกิด การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการที่การสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างมีประสิทธิภาพจะ ช่วยให้ครูและบุคลากรเกิดความเข้าใจร่วมกัน และสามารถเชื่อมโยงวิสัยทัศน์กับบทบาทหน้าที่ของตนเอง ได้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวาณิช (2560) ซึ่งพบว่า การสื่อสารวิสัยทัศน์อย่าง ชัดเจนและต่อเนื่องเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรเกิดความเข้าใจร่วมและพร้อมขับเคลื่อนเป้าหมายของ องค์กร

3.3 ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรนำวิสัยทัศน์มา ใช้เป็นกรอบหลักในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี พร้อมทั้งติดตามและ ประเมินผลในลักษณะเพื่อการพัฒนา ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการที่การขับเคลื่อนวิสัยทัศน์จะเกิดผลอย่าง เป็นรูปธรรมได้ก็ต่อเมื่อมีการเชื่อมโยงวิสัยทัศน์กับแผนงานและการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างชัดเจน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย วงศ์คำจันทร์ (2562) ที่พบว่า ผู้บริหารที่สามารถนำวิสัยทัศน์ ไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนงานและกิจกรรม จะส่งผลให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดผล สัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน

3.4 ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงบทบาท ความเป็นผู้นำผ่านการปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบ มีความสม่ำเสมอ และยึดมั่นในวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการที่พฤติกรรมและการแสดงออกของผู้บริหารมีอิทธิพลโดยตรงต่อความเชื่อมั่น และแรงจูงใจของครูและบุคลากร ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย บุญประเสริฐ (2559) ที่พบว่า ผู้บริหารที่เป็นแบบอย่างที่ดีและมีความสอดคล้องระหว่างคำพูดกับการปฏิบัติ จะช่วย สร้างความศรัทธาและส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

เสนอแนะงานวิจัยที่จะนำไปใช้ประโยชน์

1. ควรศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการทำกรณีศึกษา ผู้บริหารที่ได้รับรางวัลดีเด่น เพื่อหาแนวทางหรือกลยุทธ์เฉพาะที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ หรือในพื้นที่ที่มีบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบและสร้างองค์ความรู้ที่ครอบคลุมในระดับจังหวัดหรือระดับภูมิภาค
3. สถานศึกษาควรนำแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ไปบูรณาการกับกระบวนการบริหารจัดการภายในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ดิจิทัลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เพื่อว่าวิสัยทัศน์ที่มีอยู่นั้น เปลี่ยนโรงเรียนให้กลายเป็นองค์กรสมัยใหม่ได้จริงหรือไม่
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับการจัดการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษากาญจนบุรี เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลาย หากวิจัยเน้นไปที่การสร้าง "นวัตกรรม" จะมีความโดดเด่นมาก
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับกลยุทธ์การขับเคลื่อนวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ กรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด สพป.กาญจนบุรี เขต 1 เนื่องจากปัจจัยส่วนบุคคลไม่ต่างกัน การไปเจาะลึก "วิธีการ" ของผู้บริหารที่ทำสำเร็จจริง จะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เชิงปฏิบัติสูงมาก

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งการดำเนินงานเขตพื้นที่ การศึกษา และการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.).
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2550). *ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ: กระบวนทัศน์ใหม่และผู้นำใหม่ทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2553). *ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ: แนวคิดและแนวทางปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2557). *บันไดลิบขั้นสู่การผลิตบุคคลในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธำรงค์ บัวศรี. (2561). *ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ธนธัชการพิมพ์.
- วรัญญา ประสิทธิ์ผล. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553) *แนวทางการพัฒนาตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สมชาย มีประเสริฐ. (2562). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์]
- สมชาย วงศ์จันทร์. (2562). *ภาวะผู้นำทางการศึกษาในยุคดิจิทัล*.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2559). *แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและการนิเทศภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Leithwood, K., & Jantzi, D. (2006). Transformational school leadership for large-scale reform: Effects on students, teachers, and their classroom practices. *School Effectiveness and School Improvement*, 17(2), 201-227.
- Leithwood, K. A., & Riehl, C. (2003). *What we know about successful school leadership*. National College for School Leadership.
- Nanus, B. (1992). *Visionary leadership: Creating a compelling sense of direction for your organization*. Jossey-Bass.
- Rock, (2009). *Your Brain at Work: Strategies for Overcoming Distraction, Regaining Focus, and Work Smarter All-day Long*. New York: Harper Business.
- Sashkin, M. (1988). *Visionary leadership*. In J. A. Conger & R. N. Kanungo (Eds.), *Charismatic leadership: The elusive factor in organizational effectiveness*. (pp. 122-160). Jossey-Bass.